

Myllynlahden-Joutsansalmen kansalaisfoorumin kokous 13.08.2008

MUISTIO KOKOUKSEN KULUSTA JA PÄÄTÖKSISTÄ

1. Kokouksen avaus
 - a. Erkki Oksanen avasi tilaisuuden ja toivotti osanottajat tervetulleeksi foorumin toiseen kokoukseen. Avoin kutsu tilaisuuteen julkaistiin Joutsan Seudussa 6.8.2008 ja 13.8.2008.
2. Kokouksen järjestäytyminen
 - a. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Jouko Lehtonen ja sihteeriksi Pekka Patosaari.
3. Kunnanvirastossa 16.4.2008 pidetty keskustelutilaisuus ja muistio
 - a. Todettiin, että kunnanvirastossa järjestetty tilaisuus sai alkunsa kansalaisaloitteesta ja että sitä siten voidaan pitää foorumin työn avauksena.
 - b. Käytiin läpi ensimmäisessä kokouksessa pidetyt alustukset, käyty keskustelu, keskeiset puheenvuorot ja johtopäätökset. Todettiin mielihyvällä kunnanjohtajan kiitokset aikaansaadusta vuoropuhelusta ja kehoitus jatkaa foorumin työtä.
 - c. Foorumin ensimmäisen kokouksen keskustelumuistio on tämän muistion liitteenä. Muistion osalta todettiin mm. seuraavaa:
 - i. Haitallisten vesikasvien esiintyminen ja haittojen torjunta on ollut jo pitkään kuntalaisten ja rannanomistajien suurena huolena.
 - ii. Foorumin ensimmäinen kokous on selkeä viesti tehostettujen toimenpiteiden tarpeellisuudesta kunnan johdolle, kalanviljelylaitoksen omistajille ja toimihenkilöille sekä ympäristöviranomaisille.
 - iii. Foorumi korostaa vahvasti kalanviljelylaitoksen vastuuta alapuolisen vesistön tilasta ja aiheutetusta haitasta. Kunnan ja viranomaisten aktiivisuus on ollut vähäistä pitkään jatkuneen ongelman hoidossa ja sai foorumilta moitteita.
 - iv. Foorumin tilaisuudessa keskusteltiin aluksi runsaasti karvalehdestä, mutta esitetyt mielipiteet kääntyivät vähitellen koskemaan koko ongelmaa, erityisesti pitkään jatkuneen haitan tuottamista.
 - v. Yksittäisissä kannanotoissa tarjottiin jopa vapaaehtoista osallistumista asianmukaisten puhdistuslaitosten aikaansaamiseksi.

- vi. Foorumi pitää keskustelutilaisuuden keskeisenä johtopäätöksensä sitä, että fosfori- ja muiden haitallisten aineiden päästöjä tulee asteittain vähentää ja minimoida kohti nollapäästöä, kun uusien vaativampien päästörajojen asettaminen tulee ajankohtaiseksi kalanviljelylaitoksen toiminnan jatkamisen edellytyksenä olevaa seuraavaa lupaa valmisteltaessa ja hyväksyttäessä.
4. Avoin keskustelu foorumin tehtävästä, työn organisoinnista ja lähiajan toimenpiteistä
 - a. Foorumi toimii Joutsan ja sen asukkaiden yhteisen ympäristön ja vesialueen paremman tilan puolesta. Se ei pyri vastakkainasetteluun vaan yhteisen edun esiintuomiseen. Siten se ei toimi ketään yksittäistä asukasta tai elinkeinonharjoittajaa vastaan vaan pyrkii keskustelun ja vuoropuhelun keinoin nostamaan esiin asioita ja ajatuksia Myllynlahden-Joutsansalmen tilan parantamiseksi. Foorumi katsoo, että tämä viesti tulisi ottaa sen toiminnan lähtökohdaksi.
 - b. Foorumin toinen kokous järjestettiin foorumin yksittäisten osanottajien aktiivisuuden ansiosta. Kunta ei ole toiminut aktiivisesti vuoropuhelun ylläpitämiseksi ensimmäisen kokouksen jälkeenkään.
 - c. Kunta on tietävästi varannut hieman varoja karvalehden poistoon loppukesällä 2008. Kyseessä on tarpeellinen, vaikkakin pienimuotoinen operaatio, jota foorumin ja kunnan asukkaiden tulisi läheisesti seurata ja siihen osallistua.
 - d. Maaseutukeskuksen kautta näyttää olevan mahdollista saada vuosittaiseen karvalehden poistoon määrärahoja vuosina 2009, 2010 ja 2011. Muut rahoittajat kuten kunta ja ympäristökeskus tulee saada osallistumaan hankkeeseen ja tutkimuksiin, jotka liittyvät ongelman poistoon käytännön tasolla.
 - e. Aikaisemmin on osoitettu yli 66 000 euroa yhteisistä varoista, lähinnä verovaroista vesistön kunnostamiseen. Foorumi katsoo, että yrittäjällä on vastuu syntyvän haitan poistamisesta, toimenpiteiden rahoittamisesta kokonaisuudessaan sekä asianmukaisista korvauksista. Mikäli yritys ei poista haitan aiheuttajaa eikä vastaa haitan poistamisen kustannuksista, toimenpiteiden kustanusten voidaan katsoa itse asiassa olevan veromaksajien antamaa yritystukea haitan aiheuttajalle.
 - f. Foorumi korostaa, että aiheutetun haitan arvioinnissa tulisi kiinnittää huomiota paitsi karvalehteen myös kalanviljelylaitoksen toimintaan kokonaisuudessaan, erityisesti siellä käytettäviin vesistöä ja muuta ympäristöä mahdollisesti rasittaviin haitallisiin aineisiin, kuten:
 - i. Fosforipitoinen kalaravinne
 - ii. Formaliini
 - iii. Nukutusaineet
 - iv. Loisrokotusaineet
 - v. Antibiootit
 - vi. Kuljetusten mukana tulevat haitalliset aineet ja haittakasvien osat.

- g. Yleisesti on arvioitu, että kalojen siirtojen yhteydessä vesi on saattanut sisältää haitallisia partikkeleita, joista on voinut syntyä paikallisesti merkittävä haitta, muun muassa karvalehtiesiintymiä. On myös arvioitu, että ympäristön kannalta haitallisia aineita sisältävän käyttöveden turpeeseen imeyttäminen on voinut tapahtua sattumanvaraisesti.
 - h. Foorumi päätti tehdä aloitteen selvityksen tekemiseksi turvesuodattimen käytön tarkoituksenmukaisuudesta nykyaikaisen kalanviljelylaitoksen puhdistusmenetelmänä ja sen käyttökokemuksista olemassa olevissa laitoksissa.
 - i. Foorumi päätti olla mukana käynnistämässä vertailua ja selvityksiä kyseisen kaltaisten kalanviljelylaitosten käytettävissä olevista puhdistusmenetelmistä ja tekniikoista.
 - j. Foorumi ymmärtää selkeästi, että esim. maatilataloudessa ei koskaan päästä täydelliseen puhdistustulokseen. Maatilatalouden päästöjä kuitenkin valvotaan tiukasti, eikä niitä päästetä lievästi suodatettuina suoraan vesitöihin. On tärkeätä, että maatilatalouden harjoittajat ja heidän edustajansa saadaan aktiivisesti tukemaan foorumin tarkoituksiperiä.
 - k. Foorumi toimii aktiivisesti saadakseen koko kunnan alueella asuvat ihmiset aktivoitumaan foorumin työhön ja estämään haitan edelleen leviäminen. Asukkaiden toivotaan tarkkailevan vesien tilaa ja ilmoittavan havaitsemistaan haitallisista vesikasvista sekä muista haitoista mm. seuraavilla alueilla: Joutsansalmi, Angesselkä, Sairastenlahti, Lankiansalmi, Laiskaselkä ja Oravakivi.
 - l. Foorumi tulee aktiivisesti luomaan kanavia edistää tavoitteitaan sekä viranomaistietä että muuten, ja hankkimaan asiantuntija-apua prosessin, sen eri vaiheiden ja vastuuviranomaisten toimien arviointiin.
5. Avoin keskustelu kannanoton tarpeellisuudesta koskien yhteisiä tavoitteita ja tarvittavia toimenpiteitä sekä foorumin kannanoton valmistelu sen seuraavaan kokoukseen
- a. Päätettiin valmistella foorumin kannanottoluonnos foorumin seuraavan kokouksen hyväksyttäväksi. Luonnoksen lähtökohtia ovat mm: Huoli yhteisestä ympäristöstä, Joutsan kunnan julkinen kuva, ympäristöluvan asettamat ehdot läpi eri oikeusasteiden, kalanviljelytoiminnan taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen kestävyuden tarkastelu, mahdolliset haitat ja vahingot, yrityksen yhteiskuntavastuu ja yhteisvastuu koko kysymyksen hoitamisessa.
 - b. Kannanottoluonnosta laadittaessa selvitetään menettelytapoja kalanviljelylaitoksen ympäristöluvan ehtojen täytäntöönpanon seurannan tehostamiseksi.
 - c. Valittiin seuraavat henkilöt laatimaan kannanottoluonnosta foorumin seuraavan kokoukseen: Taisto Kuitunen, Jouko Lehtonen, Helinä Paasonen, Erkki Oksanen ja Pekka Patosaari.

6. Foorumin seuraavat kokoukset
 - a. Keskiviikkona 24. syyskuuta 2008 ja keskiviikkona 26. marraskuuta 2008 alkaen klo 18.00. Molemmat kokoukset pidetään ravintola Huttulassa.
7. Tilaisuuden yhteenveto ja päättäminen
 - a. Foorumi informoi kuntalaisia, kunnan osa-aikaisia asukkaita, kunnan johtoa ja Keski-Suomen ympäristökeskusta kokouksen kulusta ja tulevien kokousten ohjelmasta.
 - b. Puheenjohtaja kiitti osannottajia aktiivisuudesta, ja Erkki ja Orvokki Oksasta erinomaisesta vieraanvaraisuudesta.

Joutsassa, 16.08.2008

Vakuudeksi

Jouko Lehtonen
puheenjohtaja

Pekka Patosaari
sihteeri